

Em. prof. zw. Krzysztof Kiwerski

Kraków 20.07.2024

Akademia Sztuk Pięknych im.

Jana Matejki w Krakowie

Wydział Intermediów

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pana mgra Pawła Prewenckiego

sporządzona w wyniku postępowania o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki i wyznaczeniu mi funkcji recenzenta przez uczelnianą Radę ds. Nauki i Jakości Kształcenia Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu uchwałą z dnia 08.06.2015.

Informacje o kandydacie i przebiegu jego pracy naukowo- artystycznej oraz zawodowej.

Pan mgr Paweł Prewencki urodził się w Kołobrzegu 22.września 1983 roku. 2003 roku obronił dyplom w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Koszalinie na specjalizacji Snycerstwo. W latach 2003- 2005 studiował na Politechnice Koszalińskiej na kierunku Projektowanie Wnętrz. W roku 2010 obronił dyplom na Wydziale Komunikacji Multimedialnej na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu (ówczesna Akademia Sztuk Pięknych). W roku 2012 był asystentem na Politechnice Koszalińskiej w Instytucie Wzornictwa w Pracowni Rysunku. Od roku 2011 prowadzi warsztaty z filmu animowanego, natomiast od 2012 zakłada Fifne Studio, w którym zajmuje się produkcją filmów animowanych i ilustracją.

W 2013 r. zostaje asystentem na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu im. M. Abakanowicz w I Pracowni Filmu Animowanego prowadzonej przez prof. Jacka Adamczaka, gdzie prowadzi przedmiotu Warsztat animacji 2D.

Od roku 2023 pełni funkcję Kierownika Katedry Animacji na Wydziale Animacji i Intermediów na Uniwersytecie Artystycznym im. M. Abakanowicz w Poznaniu. Od tego roku prowadzi także zajęcia z przedmiotu „Animacja cyfrowa w komunikacji audiowizualnej” na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu.

Ocena rozprawy

Licząca 112 stron wraz z aneksem rozprawa doktorska pana Pawła Prewenckiego ma w dużej części bardzo oryginalną formę rozmów oraz wywiadów ze znanymi twórcami i osobami związanymi z filmem animowanym. Dobór reżyserów nie był przypadkowy; wszyscy oni w swoim dorobku mieli filmy, które lokowały się w tematyce autobiograficznej korespondującej z bardzo osobistą tematyką filmu „Brak” pana Pawła Prewenckiego, filmu, który jest bohaterem tego przewodu.

Dwa pierwsze rozdziały rozprawy: „Animowany dokument” i „Animowana autobiografika” jest poświęcony prezentacji różnych definicji tych pojęć często opozycyjnych. Autor prezentuje różne poglądy różnych autorytetów na określenie „animowanego dokumentu”, sam nie opowiada się za żadną opcją. Uważam, że słusznie, bo dzisiaj czystym dokumentem pozbawionym wszelkich zabiegów inscenizacyjnych może być, moim zdaniem tylko obraz z kamery ulicznego monitoringu lub np. film Andy Warhola „Empier state building”.

Rozdział „Autobiografika” jest poświęcony wybranym utworom literackim, filmowym i teatralnym, które odczytywane są jako pozycje autobiograficzne albo zawierają tylko te wątki. Dzieła te poddawane często różnym zabiegom „artystycznej konspiracji” kamuflują dosłowność faktów z biografii autora, chroniąc jego intymną prywatność. Trafna i wnikliwa analiza wymienionych utworów z kanonu kultury światowej pozwala nam sądzić o dobrej znajomości autora przywołanych przykładów. Film animowany, uważa pan Paweł

Prewencki, ma w obszarze utworów autobiograficznych dzięki walorom plastycznym olbrzymie możliwości kamuflażu interpretacyjnego. Ten kamuflaż, brak dosłowności w przekazie ważnych komunikatów często intymnych, którymi reżyser nie chce dzielić się z widzami ma dla pana Pawła Prewenckiego duże znaczenie. Dlatego możliwości jakie daje specyficzny język interpretacji plastycznej pozwala twórcom zachować prywatne incognito. Następny rozdział rozprawy „Wizerunek alter ego autora w animacjach opartych na osobistych doświadczeniach autora”, poszerza zasygnalizowane wcześniej problemy, z którymi boryka się reżyser, realizując animowany film autobiograficzny.

Do szerszego zaprezentowania tego zagadnienia pan Paweł Prewencki przywołuje wypowiedzi reżyserów z kręgu animacji polskiej, którzy mają w swoim dorobku filmy ocierające się o wątki autobiograficzne. Osoby, od których autor uzyskał wypowiedzi na tak postawione pytanie to:

reż. Jacek Adamczak, film „Obrazki z pamięci”.

reż. Ewa Borysewicz, film „Do serca twego”.

reż. Małgorzata Bosek-Serafińska, film „Rok”.

reż. Katarzyna Pieróg, film „Siostra”.

reż. Dudek Pulit, film „Choice”.

reż. Agnieszka Waszczeniuk, film „Ty tu bywasz”.

Informacje uzyskane od w/w reżyserów uświadamiają nam jak różnorodne problemy stawały przed autorami, jakie zabiegi narracyjno-dramaturgiczne, koncepcje plastyczne, rodzaje stosowanej animacji i jakie decyzje dźwiękowe musieli podejmować poszczególni autorzy przy realizacji autobiograficznego filmu animowanego. W dalszej części rozdziału pan Paweł Prewencki konkluduje, że „*Poszukiwanie i rozwijanie indywidualnej metod twórczej jest szczególnie widoczne w animacjach autobiograficznych. Ambicją twórców*

tychże filmów jest pozostawienie śladu nie tylko w warstwie intelektualnej ale także wizualnej”.

Kontynuując rozmowy z w/w reżyserami, w kolejnych podtytułach rozdziałów dowiadujemy o się towarzyszącym autorom **”Twórczych wątpliwościach”**, problemach z **„Czytelnością przekazu”** i **„Współpracą z innymi twórcami”**. Interlokutorzy opowiadają także o **„Problemach realizacyjnych”**. Niewątpliwie ogromną zaletą tych wywiadów jest uzyskanie bardzo wiarygodnych i unikatowych informacji o kulisach i meandrach kreacyjnego procesu powstawania tak różnych filmów animowanych.

W rozdziale **„Arteterapia”** Pan Paweł Prewencki, w sobie wiadomy sposób uzyskał bardzo szczere, intymne wypowiedzi na temat roli jaką w ich procesie twórczym odegrała arteterapia. Wywiad z niektórymi osobami nasuwa skojarzenia z psychodramą i uświadamia nam kolejny raz, jak interesujący był pomysł wplecenia w rozprawę tych rozmów. Rozdział ten kończy wywiady z wybranymi przez autora osobami. Wszystkie wypowiedzi reżyserów autor analizuje, podpira własnym doświadczeniem.

W dalszej części rozprawy, rozdziałem **„Moja droga do autobiograficznej animacji”** pan Paweł Prewencki wprowadza nas w świat swojej twórczości. Swoją przygodę z animacją rozpoczął od zrealizowanego na trzecim roku debiutu filmem **„Bird’s song”** z roku 2007. Inspiracją do powstania tej etiudy była, jak pisze autor, fascynacja „silną emocjonalną więzią” jaką jego koleżanka ze studiów darzyła zwierzęta. Praca nad tym filmem, jak wspomina, dała mu dużo satysfakcji oraz przekonanie, że animacja, w której odwołuje się do własnych obserwacji i związanych z tym refleksji to jest to, co chce kontynuować. Film dyplomowy **„Co się dzieje, gdy dzieci nie chcą jeść zupy?”**, z roku 2012 i film **„Plaża”** zaprezentowany w 2013 łączy wspólny wątek epizodów autobiograficznych opartych na wspomnieniach i obserwacji. W obu tych utworach pan Paweł Prewencki zastosował kompatybilną z przesłaniem filmu plastykę i animację. Filmami tymi bardzo wyraziście

zaznaczył swoją obecność w krajobrazie polskiej animacji.

Wątek śmierci i żałoby w kontekście filmu „Brak” jest rozdziałem bardzo osobistych refleksji i przemyśleń wywołanych traumatycznym wydarzeniem, które spotkało autora. Pan Paweł Prewencki zagadnienie żałoby i traumy pozgonnej, rozpatruje w różnych płaszczyznach, posiłkując się tekstami psychologów, filozofów, socjologów i pisarzy. Zgłębiając ten istotny problem pan Paweł Prewencki dochodzi do wniosku, że *„ w moim doświadczeniu straty, z jednej strony nie znalazłem przestrzeni na wyrażenie emocji w swobodny i nikomu nie narzucający się sposób, z drugiej - nie mogłem znaleźć adekwatnych słów do ich opisania . Wykonanie animacji poświęconej temu tematowi wydało mi się właściwym dla mnie rozwiązaniem. Przede wszystkim chciałem w nim zachować pamięć o synku i tamtych dniach”*.

Pół roku po śmierci syna, autor przystąpił do prac przygotowawczych dla realizacji filmu „**Brak**”. Ten osobisty wątek kończy autor, autowywiadem, który można potraktować jako rozbudowaną eksplikację reżyserską, wprowadzającą nas do realizatorskiej „kuchni” pana Pawła Prewenckiego.

Rozprawę kończy krótki opis filmów animowanych reżyserów, którzy udzielili autorowi wywiadów. Rozprawa dodatkowo zawiera bardzo obszerną bibliografię, netografię, filmografię i spis rycin, które ilustrują omawiane filmy.

Do rozprawy pan Paweł Prewencki dodał załącznik zawierający informację o dorobku artystycznym, spis zrealizowanych filmów autorskich z krótkim ich omówieniem oraz odcinków animowanych seriali i ilustracji komercyjnych. Przywołane filmy animowane są zilustrowane zrzutami ekranowymi dołączymi wgląd w plastykę utworu. Na szczególne podkreślenie zasługuje godne rzetelnego archiwisty, skatalogowany ogromny spis udziału jego filmów animowanych w pokazach, przeglądach, konkursach na festiwalach krajowych i zagranicznych. Imponująca jest także lista nagród i wyróżnień. Z informacji w załączniku do rozprawy dowiadujemy się również o niezwyklej aktywności pana Pawła Prewenckiego w pracy dydaktycznej na uczelni oraz

poza nią, przy realizacji warsztatów i wykładów z dziedziny filmu animowanego, prowadzenia działalności producenckiej, udziału w komisjach eksperckich i jurorskich.

Spirytus movens tego przewodu to autorski film animowany „**Brak**”. Pojawił się w twórczości pana Pawła Prewenckiego w roku 2023 przede wszystkim jako erupcja, emocji, bólu i refleksji po traumatycznym epizodzie w jego życiu. Podobnie jak wcześniejsze animowane filmy autorskie pana Pawła Prewenckiego, obraz ten wyróżnia się niezwykle oryginalną plastyką brawurowo zanimowaną. Animacja i plastyka to znak firmowy najwyższej jakości, co możemy docenić we wcześniejszych realizacjach autora. Syntetyczny rysunek, minimalistyczne backgroundy, odważne zderzenie konwencji plastycznej 2D z 3D w wykonaniu wykonaniu pana Pawła Prewenckiego dają wspaniałe wizualne efekty dopełniając przesłanie autora. Każdy z prezentowanych filmów „**Plaża**”, „**Co się dzieje, gdy dzieci nie chcą jeść zupy?**” i „**Brak**”, porusza odmienną tematykę, wywołuje skrajnie różne emocje mimo, że operują charakterystyczną dla autora syntetyczną plastyką, dynamiczną kompozycją kadru i szybkim montażem. Realizacja filmu „**Brak**”, filmu, który dotyczył niezwykle wrażliwych, intymnych sfer psychiki, pamięci i żałoby, musiała autorowi nastręczać wiele problemów, pytań i wątpliwości. Świadczy o tym niniejsza rozprawa. Pan Paweł Prewencki z pełnego pułapek tematu wyszedł obronną ręką. Film pozbawiony jest taniego sentymentalizmu i nieznośnego patosu, który mógł grozić tej realizacji. Autorska animacja i plastyka, oszczędna kolorystyka, surrealistyczne akcenty, umiejętnie dawkowane wizualne komunikaty wciągają widza w przesłanie filmu. Film „**Brak**” dotychczas brał udział w 32 konkursach i pokazach, zdobył 11 nagród i wyróżnień, Czyż może być lepsza rekomendacja dla tego obrazu?

Konkluzja

Pan mgr Paweł Prewencki to artysta o niespożytej energii, działa na wielu

płaszczyznach w obrębie sztuk plastycznych oraz w działalności pedagogicznej. Dorobkiem artystycznym, aktywnością społeczną mógłby obdażyć kilka doktorantów.

Stwierdzam także, że złożona rozprawa doktorska składająca się z dzieła artystycznego, którym jest film „**Brak**” oraz części teoretycznej pt. „*Brak*” - *autobiograficzny animowany dokument*” jest oryginalnym rozwiązaniem przyjętego celu badawczego, czym spełnia wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z późn. zm.

W związku z powyższym popieram nadanie Panu mgr. Pawłowi Prewenckiemu stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

